

Stemt for mangfold og fordypning! ?

Hvordan skal ledelse gjøre en forskjell?

Kvalitetsarbeid i kulturskolen fra et ledersperspektiv

KS KONSULENT

Jørn-Arild Mikkelsen

Sølvguttt

Plelemedhjelper

Korpsmusikant

Jørn-Arild Mikkelsen

Lærer

Gardemusikant

Inspektor

Korpsdirigent

Pedagogisk konsulent

Kulturskolelærer

Rektor

Områdeleder skole og barnehage

**KS-Konsulent as
Oppvekstteamet**

KS KONSULENT

Min læringslogg

1	2	3
8	Dette tar jeg med meg som viktige innspill ...	4
7	6	Lytt deg inn på gode ideer

Hva forteller overskriftene og temaene i programmet for kulturskoledagene øst om innhold, endring og utvikling i Kulturskolen?

KULTURSKOLEDAGENE ØST, LARVIK 31. JANUAR – 1. FEBRUAR 2017

KVALITET I KULTURSKOLEN

Tirsdag 31. januar

- 10.00 Ankomst, registrering og kaffe
10.30 Velkommen
Kunstnerisk
Åpning av konferansen.
- KULTURSKOLEN SOM INKLUDERENDE ARENA**
- Verktøy for flerkulturelt arbeid i kulturskolen.
v/ Nasjonalt Senter for Flerkulturell Opplæring (NAFO)
- Hvordan arbeide opp mot flyktninger og asylmottak?
v/ Lene Gravlie, Kulturtanken og Tine Tyldum, JM Norway
- 12.00 **LUNSI**
- 13.00 **PLANARBEID OG UTVIKLING I KULTURSKOLEN – HVORDAN SKAPE KULTUR FOR ERFARINGSDELING?** v/ Halvor Bjørnsrud
- 14.15 **KULTURSKOLEN SOM RESSURSSENTER**
Kongsberg, årets kulturskolekommune 2016
v/ Heidi Hesselberg Løken, kommunalsjef Kongsberg og Irene Bjørnnes, rektor Kongsberg Kulturskole
- 15.10 **DENNE SAMARBEIDSTANKEN...!?**
Mulighetsrom for kulturskole- og grunnskolesamarbeid sett fra et kulturskolerektorperspektiv.
Endre Lindstøl, rektor ved Larvik kulturskole
Sjur Høgberg, rektor ved Kristiansand kulturskole
- 16.45 - 17.45 **PANELDEBATT**
Kulturskolen som kommunens kulturelle ressurscenter
Ledes av Geir Helljesen.

Onsdag 1. februar

- 09.00 **VURDERING FOR BEDRE LÆRING** v/John Vinge
- 10.00 **SKAPENDE SKRIVING I KULTURSKOLEN** v/Dag Larsen
- 10.30 **PARALLELLE FAGSEJONER**
- o **Kvalitetsarbeid i Kulturskolen fra et ledelsesperspektiv** v/ Jørn A. Mikkelsen
 - o **Skapende skriving** «Hvordan lage gode tilbud?» v/ Dag Larsen
 - o **Dans** «Breddeprogrammet i dans, og arbeid med faghjulet» v/ Irmelin Robertsen
 - o **Teater** «Fagplan i teater; hovedpunkter, muligheter og utfordringer» v/ Vigdis Aune
 - o **Visuell kunst** «Performance med utgangspunkt i visuelle kunstfag» v/ Aase Hilde Brekke
 - o **Musikk 1: Vurdering for bedre læring** v/ John Vinge
 - o **Musikk 2:** «Musikkarbeid i asylmottak – en workshop» v/Marianne Ommedal og Gisle Fuhr
 - o **Musikk 3:** «To stjerner og et ønske - om å skape god kommunikasjon i spillende grupper.» v/Merete Markussen
 - o **Musikk 4:** «Kulturskole for alle; Hvordan møte de spesielle barna?» v/ Ingeborg Nebelung
 - o **Musikk 5:** «Organisering og arbeidsmåter i musikkundervisningen. Workshop med fokus på hvordan skape godt læringsmiljø for elev og lærer.» v/ Reidun Gran
- 13.00 **LUNSI**
- 14.00 - 15.00 **FREMTIDENS KULTURSKOLE**
Avslutningsforedrag ved Eirik Newth.

 NORSK KULTURSKOLERÅD

Fremtidens
oppvekstområde
vedtas ikke.....
det skapes!

Hva er fremtidsbildene for barn og unges
oppvekst i din kommune?

TRIO

Kulturskolen

ASKIM | SKIPTVET | SPYDEBERG

«STEMT FOR FRAMTID OG OPPLEVELSER»

Vi skal gi våre elever et kunstfaglig inntrykk, uttrykk og avtrykk!

KS KONSULENT

Stemt for mangfold og fordypning

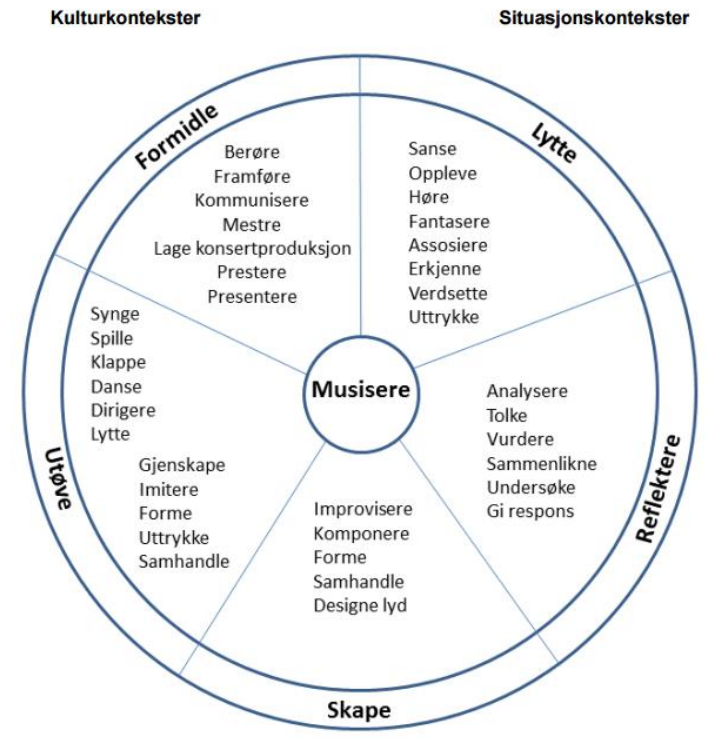
Grunnprogram:
Et tilbud om deltagelse i kulturaktivitet

Kjerneprogram:
Åpent opptak for elever som er motivert for større innsats

Fordypningsprogram:
Opptaksprøver

KS KONSULENT

Kapittel 3 i «Mangfold og fordypning» - rammeplan for kulturskolen

Fagplanene

- Ambisjoner
- Intensjoner
- Struktur
- Kultur
- Styring – ledelse og profesjonsutøvelse
- Opplevd kvalitet

Mangfold og fordypning i kulturskolen

– Jeg har et ønske om en likeverdighetstanke mellom grunnskolen og kulturskolen. Det kan åpne et samarbeidsrom – der vi ser hverandres behov og muligheter, sier direktør Morten Christiansen i Norsk kulturskoleråd.

TEKST: TORMOD SMEDSTAD

De som forbinder kulturskolen bare med musikk, må tenke om igjen. Det har nå kommet en ny rammeplan – og her er det fagplaner for musikk, dans, skapende skriving, teater og visuell kunst. I tillegg kan undervisning i andre fag som hører til yringskulturen tilbys.

Norsk kulturskoleråd har på oppdrag fra sine medlemmer, som er kommunene i Norge, utarbeidet den nye rammeplanen for kulturskolen. – Gjennom dette dokumentet vil kulturskolene i landet få et innovativt og kvalitativt løft, sier Morten Christiansen. Ved siden av å være direktør for Norsk kulturskoleråd, har han også vært medlem av rammeplanutvalget.

Rammeplanen er ikke en forskrift, og kulturskolene er ikke underlagt Kunnskapsdepartementet. De får sin statsstøtte herifra, og det er slått fast i Opplysningsvesenetsloven at alle kommuner, alene eller i samarbeid med andre, skal ha et musikk- og kulturskoletilbud til barn og unge. Det skal organiseres i tilknytning til skoleverket eller kulturlivet ellers.

Det skal være læring

Den nye rammeplanen skal bidra til en ytterligere profesjonalisering av kulturskolen. – Man må selvfølgelig kunne forvente at kulturskolen bidrar til læring, påpeker Christiansen.

I alle fagplanene er det kapitler om vurdering for læring, og de forskjellige kompetansene ved lærerrollen og profesjonen er beskrevet. – Kulturskolelæreren og -lederen bør i større grad skoles i utforskning og dokumentasjon av egne praksiserfaringer, gjerne i samarbeid med høyere utdanning. Kulturskolens personale bør ha mulig-

– Kulturskolelæreren – og lederen bør i større grad skoles i utforskning og dokumentasjon av egne praksiserfaringer, sier direktør Morten Christiansen i Norsk kulturskoleråd. (foto: Norsk kulturskoleråd)

heter til å delta i regionale, nasjonale og internasjonale fag- og forskningsnettverk, sier Christiansen.

– Vi stiller nye og større krav til lærerne. 80 % av de som underviser i musikkfagene har høyere utdanning i faget. Det er utfordringer innenfor de andre fagene; det er mangel på utdanningsinstitusjoner og pedagogiske opplærings tilbud for lærerne. Et samarbeid med UH-sektoren og et PPU-tilbud for kulturskolelærere er nødvendig.

Ledelse i kulturskolen

I kulturskolen skal skoleleder legge til rette for pedagogisk utviklingsarbeid for å videreutvikle kulturskolens fag. Den enkelte kulturskole er selv ansvarlig for en kontinuerlig kvalitets sikring av de tilbud som gis. – Vi er inne i en profesjonalisering av ledelse i kulturskolen også. Det er etablert et veilederkorps som skal bidra til skolebasert kompetanseutvikling. Lederen har en sentral rolle i dette arbeidet – sammen med

Nytt i rammeplanen er at de nå skal utvikle tilbud både i forhold til «bredde» og fordypning. (foto: Norsk kulturskoleråd)

skoleeier. Vi ønsker oss også en rektor-skole for ledere av kulturskolen, forteller Christiansen. Han påpeker at skoleeier må anerkjenne kulturskolen som skoledag og vite at man faktisk er skoleeier for denne. Christiansen føyer til at det er etablert et godt samarbeid med KS.

Ny tredeling – bredde og fordypning
Kulturskolen må forholde seg til at det er frivillig å gå der. Nytt i rammeplanen

er at de nå skal utvikle tilbud både i forhold til «bredde» og fordypning. Planen beskriver tre nivå.

Undervisningen i kulturskolens fag skal organiseres innenfor tre opplæringsprogrammer med ulike profiler og målsetting: Breddeprogrammet, Kjerneprogrammet og Fordypningsprogrammet. Programmene skal ivareta behovet for tilpasset opplæring og er gradert i forhold til undervisningsmengde og krav til egeninnsats. – Det ligger et stort faglig-pedagogisk potensial i videre utvikling av samvirke mellom individuell opplæring og gruppeundervisning, understreker Christiansen.

Breddeprogrammet skal være åpent for alle elever som ønsker det, og det skal omfatte fagtilbud som er særskilt egnet for gruppe- og ensembleundervisning. Her kan man tenke seg et samarbeid med grunnskolen gjennom kulturskoletiden, SFO og eksempelvis barnekor, forstår vi.

Kjerneprogrammet er åpent for elever som er motivert for større undervisningsmengde og systematisk egeninnsats. Det kan både være tilbud og begynneropplæring og opplæring for viderekommande her, og det er ikke en forutsetning at eleven har deltatt på breddeprogrammet.

Fordypningsprogrammet har opplysningsprøver og er for elever som har særlige forutsetninger for å arbeide med faget. Undervisning er tilpasset den enkelte elev og foregår både individuelt, i gruppe og i ensemble. Her stilles det høye krav til egeninnsats!

– Norske kommuner bidrar med 1,5 milliarder kroner til kulturskole. Vi kan

forvente å utvikle flere talenter enn vi gjør nå. Noen kulturskoler er verdensklasse, mens andre ikke klarer å tilby fordypning på dette nivået.

Likeverdig samarbeid med grunnskole

– Det er kostbart med rom og utstyr, og en bedre samordning og samarbeid med grunnskolen ville ha vært ønskelig. Vi er på samme parter! Vi ønsker oss et likeverdig samarbeid der vi ser hverandres behov og muligheter, sier Christiansen.

De kommunale kulturskolene har en viktig rolle i det norske opplæringssystemet og i det lokale kulturlivet. Landets kommunale kulturskoler har i dag rundt 125 000 elevplasser. Det er store variasjoner. Oslo kulturskole har for eksempel 7800 elever, mens den minste kulturskolen har 4 elever! Alle som går i kulturskolen betaler en avgift – gjennomsnittet ligger på rundt 3000 kroner i året.

Det kan virke som det er større interesse og fokus på de kreative og estetiske fagene nå. Kulturskolen må utforske og utfordre sin rolle i forhold til dette. Dybdelering, som er sentralt i Ludvigsen-utvalgets innstilling, er noe kulturskolen kjenner godt til. Metode og motivering og tilpasset undervisning er også sentralt for kulturskolen; her kan de bidra i forhold til grunnskolen. Grunnskolen kan lære kulturskolen noe om gruppeundervisning. – Det er viktig å vite at det sitter personer i kulturskolen som kan være med å heve kvaliteten i grunnskolen. Dette må de benytte seg av, oppfordrer Christiansen.

Han sier et tydelig ja til et tverrfaglig samarbeid mellom skole og kulturskole.

Hvordan?

...ledelse skal legge til rette for sikring, vurdering og utvikling av ønsket kvalitet....

...profesjonalisering og læring..

...en likeverdighetstanke mellom grunnskole og kulturskole...

Et utvalg av fagplaner for musikk, dans, skapende skriving, teater og visuell kunst. (foto: Norsk kulturskoleråd)

KS KONSULENT

TRIO

Struktur og kultur for læring i kulturskolen

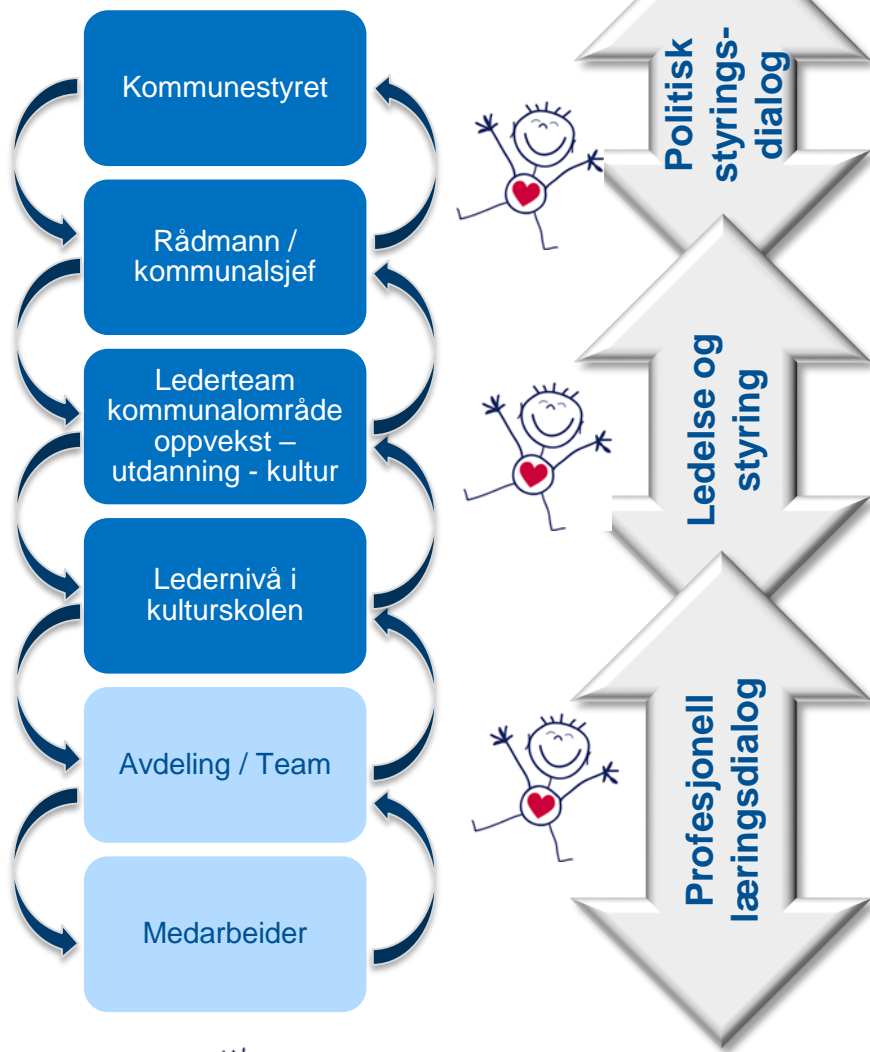
Organisasjonsklarhet fremmes:

- Når overordnede mål og verdier er kjent i hele organisasjonen
- Når overordnede mål er brutt ned til målbare mål sammen med medarbeiderne
- Når roller er tydelig definert
- Når standarder og kjennetegn på god praksis er kjent
- Når viktige rutiner, ansvar, oppgaver og myndighet er kjent
- Når arenaer/møteplasser er tydelig definert og har et klart formål

Kultur:

- Delt visjon og konkrete framtidsbilder
- Delt verdier
- Kulturuttrykk
Delt normer – hva er ønsket atferd, akseptable handlinger og holdninger? Hva er uakseptable holdninger og handlinger?
- Kulturinnhold
Delt virkelighetsoppfatninger – hva er sant eller usant? Hva gjelder?
- Felles elevsyn – læringssyn organisasjonssyn og ledelsessyn

Styring er et politisk ansvar

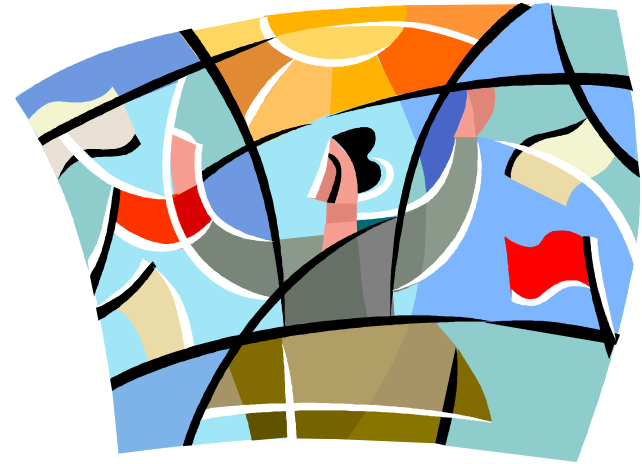
Ledelse er et administrativt ansvar

Gjennomføring er et profesjonelt ansvar

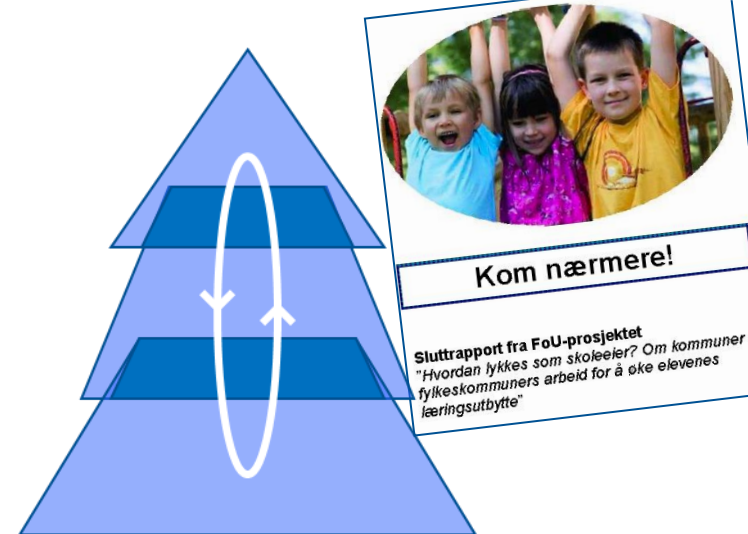
Lokalpolitisk strategi

- Hvordan gjør dere kulturskolen styrbar i din kommune?
- Hvordan kan kulturskolen tilrettelegge for den styringsinformasjonen politisk nivå trenger for å kunne vite og ikke tro....?

Viktige forutsetninger for et godt (kultur)skoleeierskap

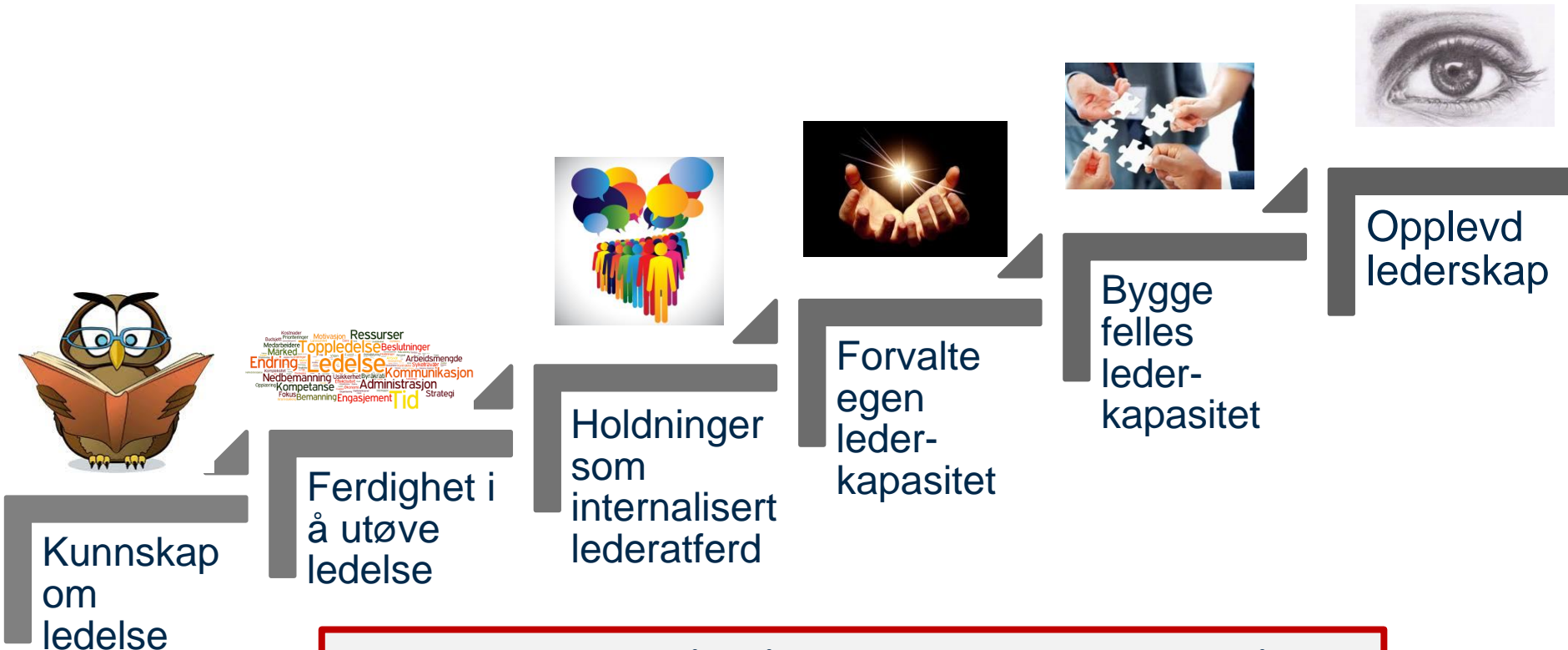
1. At eier **vet**, ikke **tror**
2. At eier **ivaretar og følger opp**
 - Skolene som organisasjoner
 - Skolelederne
 - Lærerne
 - Elevene
3. At eier har **ambisjoner**, og prioriterer og avgrenser målene
4. At eier **har gjennomføringsevne** og tenker **langsiktig**

1. Hvordan **vet** vi?
2. Hva gjør vi for å **ivareta og følge opp**?
3. Har vi de rette **ambisjonene**, og er «vi» sammen om dem?
4. Har vi **gjennomføringsevne og langsiktighet**, og hvordan vet vi det?

Fra ord til handling!

Ledelse er å nå organisasjonens mål sammen med sine medarbeidere!

Hva kan være fremmere og hemmere for at ledelse skal gjøre en forskjell?

Kulturskolen som organisasjon:

- Har dedikerte, motiverte og samarbeidsorienterte medarbeidere
- Har elever som opplever rom for alle og blick for den enkelte!
- Har en organisasjon som kvalitetssikrer, kvalitetsvurderer og kvalitetsutvikler læringsarbeidet
- Har ledelse som
 - er arkitekter for ønsket struktur og kultur – lærende organisasjon
 - er mestringsorientert
 - tilrettelegger for individuell og kollektiv læring og utvikling
- Er en del av en helhetlig og holistisk tilnærming til kvalitetsarbeidet for barn og unge
- Har overordnet ledelse «tett på»
- Opplever politiske ambisjoner og innsikt i kulturskolens kvalitetsarbeid.

Det virkelige PISA-sjokket (9. oktober 2014)

- Vi trenger ikke flere felegnikkere. Alle kan ikke realisere seg selv og bli artister. Noen må utvikle den nye teknologien og skape de nye arbeidsplassene. Det er realfagene som bringer verden fremover. Ikke føling i fjæra. Derfor er det ingen skandale at Norge ligger på jumboplass når det kommer til kreative aktiviteter i skolen
- Det er bare ett problem: For å skape noe, må man kunne noe. Og for å kunne noe, må man lære noe. For å lære noe, må man erfare noe. For å erfare noe, må man føle noe. Å føle, eller å sanse, er en vesentlig del av de kognitive prosesser som oppstår i et menneske som lærer.

Norge ligger på siste plass av 65 land i rangeringen over kreative aktiviteter på skolen.

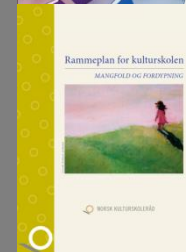
Hvordan skal kulturskolen gjøre en forskjell?

- Subjekt i egen utvikling
- Foresatteaktørene
- De profesjonelle medaktørene
- Omgivelsene

Lærende
Skapende
Utforskende
Analyserende
Reflekerende
Kommuniserende
LIVSMESTRENDE
Selvregulerende
Samhandlende
Demokratiske
Bærekraftige
Kulturelle
Digitale

Opplæringa i skole og lærebedrift skal opne dører mot verda og framtida og gi elevane og lærlingane historisk og kulturell innsikt. Ho skal byggje på respekt for menneskeverdet og på åndsfridom, nestekjærleik, likeverd og solidaritet, slik desse grunnleggjande verdiane kjem til uttrykk i kristen og humanistisk tradisjon og i ulike religionar og livssyn og slik dei er forankra i menneskerettane. Opplæringa skal fremje demokrati, likestilling og vitskapleg tenkjemåte.

Lek
Omsorg
Læring
Danning

Grunnleggende
ferdigheter
Kompetanser
Faglig og sosial
læring

LIVSMESTRING

Foresatt

Førfasen

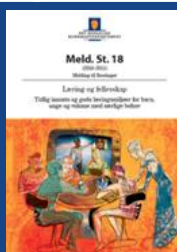
Spedbar

Barn

Elev

Oppvekst

Livsmestring

Oppveksthisme – hvem blir aktørene?

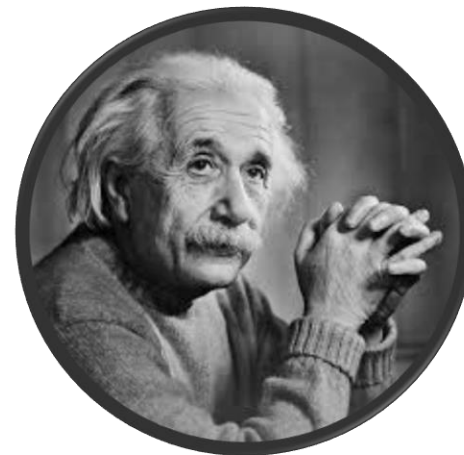
- ✓ Hvordan utnytter din kommune kompetansen som finnes i kulturskolen for å fremme kreativitet og læring i barnehager og skoler?
- ✓ Hva kjennetegner arbeidet med en holistisk tilnærming til ønsket kvalitet i arbeidet med barn og unge i din kommune?
- ✓ Hva konkret kan du ta med deg fra denne fagsesjonen å omsette til god praksis i egen kommune?

Å gjøre et brudd med det etablerte

«Galskap er å gjøre det samme om og om igjen og forvente et annet resultat enn før»

Takk
for
meg!

Albert Einstein

